

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
uteza 1. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Korunk és társadalmunk.

Nehéz a megélhetés. A megszorított em-
bertömeg egymás kezéből kapkodja a megélhe-
tési eszközöket, sokszor a tisztességnek nem ép-
pen elfogadható módjával is. Igényeink egyre
nőnek s azok kielégítéséért szellemi és testi erők
minden készségét mozgósítjuk. Minden tere a
megélhetésnek, minden forrása a jövedelemnek
szinte tultelve, szinte kimerítve . . . Hivatalnok-
tól, munkástól egyaránt megkívánják, hogy amit
szellemi képessége s fizikai ereje legtöbbet érőt
nyújthat, azt merítse ki a végső megfeszítésig —
különben van helyette más a ki folytatja utána
a lázas munkát — míg bírja . . .

És a ki kidől, a ki elpusztul a szertelen
élet-versenyben: afelett sem érünk rá jajgatni.
Egy kis nyugdíj a munkakeptelennek, a fátyolos
özvegynek, az itt hagyott árvának egy csekélyke
kegydíj, jutalék, végkielégítés s azzal jó ismét a
napirend.

És ezt mind a kor hozza magával. Megállí-
tani ezt a szédítő versenyt, megfékezni ezt a
tologó áradatot: nincs benne mód. Nincs, mert
rugója, mozgató ereje az egyéni érvényesülés,
célja részint erkölcsi, részint anyagi javak nye-
rése. S ezekért az ember mindenre képes. Ezek-
ről pedig lemondani semmiért sem — akar.

Kész ellenségei vagyunk egymásnak. Mert
mindenkiben másban riválist látunk. Egyik a
másikára féltékenyek vagyunk, — ha nem az
anyagiakban, — úgy a külső megbecsülésben.

Mert az érdekhajzát az anyagiakban még
megérthetjük, még mentegethetjük. Hisz minden-
kinek élni kell, családját eltartani, gyermekeit
nevelni stb. Aztán sem a társadalom megbecsü-
lését, sem azon intézményeknek, a miknek szol-
gálatában állunk, az elismerését nem adják in-
gyen. Így az ambícióval működő munkás csak
tisztelést érdemel, ha felemelkedik, ha elbukik,

egyaránt. Az ilyen küzdelmek, az ilyen jelensé-
gek viszik előre az embert s emelik értékét . . .
Igen, de csak úgy, ha az egyéni cél mellett az
általánost, a közérdeket is szolgáljuk.

És az a közérdek sem nem a műhelyben,
sem nem az irodában keresendő: hanem kinn
a társas életben, a hol az emberek, és nem a
mesterek, kisebb-nagyobb hivatalnokok, tisztvise-
lők, földesurak, háziurak, nemesek, mágnások
érintkeznek egymással.

Azaz hát csak kellene érintkezniök, de nem
érintkeznek. Hiányzik valami a mi társadalmunk-
ból, a mi összehozná az embereket, a mi érdeklő-
dést keltene nemesak egymás ügye, baja iránt,
hanem személye iránt is. Tudjuk, hogy egy nem-
zet tagjai vagyunk, vannak közös eszméink, me-
lyek külön-külön lelkesítenek bennünket, de egy-
mással szembe kerülve begombolkozunk, bizal-
matlanul tekintünk egymásra s lelkünket csak a
velünk egy rangban állók előtt nyitjuk meg.
Aristokraták vagyunk a szélsőségig es pedig osz-
tály-tekintet nélkül. Kaszt-rendszert tartunk fel
a legalantól kezdve a legmagasabbig. És nincs
bennünk elég szív, a mely összehozzon bennün-
ket, hanem uralmat adunk emberi hiúságunk-
nak, a mely szetszakaszt, részekre tagol.

Kaszinók, egyletek, művelődési és mulató
körök keletkeznek, állanak fel s azokban is
ahány játékasztal: annyi különhúzó társaság;
ahány 4—5 ember: annyi zártkörű társalgó
csoport, hova belépni vagy leülni: egy a tola-
kodással.

Elnökök, vezető férfiak törekednek lerom-
bolni, kidőteni ezt a szinehagyott, korszerűtlen,
ódi korlátot, de sajnos — sikertelenül . . .

Pedig ennek a fennálló állapotnak megvál-
toztatására őszintén kell törekednünk, ha célét
akarunk érni. A cél pedig elég jelentős arra,
hogy érdemes legyen miatta őszintéknek len-
nünk. Mert ez magában viseli kicsi és magára

utalt társadalmunk benső egyetértését s egymás
között való jóltalálását, az embereknek szabad,
fesztelen érését akkorra is, mikor nem a maga
külön társaságában cseveg vagy kvaterkázik,
hanem általánosabb társaságban válthat nagyobb
jelentőségű dolgokról eszmecsere.

És ha így vannak a társadalom férfi tagjai,
mennyivel inkább a női tagok?! Akik méginkább
rabjai e hagyományos különhúzásnak s még töb-
bet szenvednek miatta!?

Ennek az állapotnak a nyomasztó nehéz
voltát érezzük, — lehetetlen is hogy ne éreznők
— mindannyian. Hisszük, hogy az emelkedet-
tebb gondolkozásuk, s a kik érezni tudják,
melegebb kedélyvilágukkal azt a rettenetes nyugót,
bántó emberkicsinylést, idegen világot, amit a
mai társadalmunk magában visel, odaadással
munkálnak ennek megváltoztatására.

Emberi gyengeséggel — s így a legnagyobb
erővel kell szembe szállnunk, mikor ezt meg-
akarjuk törni. Az első eszközöknek is tehát
olyanoknak kell lenni, a mely törés nélkül is
hasson. . . Ami a szívet melegíti, ami a kedélyt
nemesíti s a mi ezáltal közös együttérzésbe hajt
mindnyájunkat.

Hadd jöjjenek sorba az édes magyar cigány-
dalok meghonosítása a kaszinóban, körben,
ahol a családok hetenként összejöhhetnek traktá-
lódzás nélkül s lelkesedhetnek, felmelegedhetnek
egy közös hatás alatt egymás lenézése, keseri-
tése nélkül. Aztán hadd keljen fel halottaiból az
a régi szinpartoló egyesület, dalárda,
stb. S mikor majd ezek által átnevelődünk egy
kissé, talán majd csak megértjük egymást is s
a minden szep és nemes eszme eléréseben foly-
tatott küzdelmünk között keresni fogjuk egymás
kezeit egymás támogatására, s megismerjük és
megbecsüljük egymást érdemünk szerint.

— a — a.

TÁRCZA.

„Soha többé — mindörökké!”

„Ne hagyj el — ne menj el — ne hagyj apám engem!
Nincs már édes anyám! Ki őriz meg engem?”

Nem hagylak — ápollak, nappal úgy mint éjjel
Felcsillanó remény avagy kétségbeeséssel.
Pótolni igyekszem anyád ölelését —
Órzsöm lágy álmodat s kínod vergődését.
Ha említykék szemed megnyugszik arczomon
A boldogság azon mit szellemujjad von.
Nem jut eszembe, hogy: itt hagyhatnál engem,
Hogy még láthatnálak: „lélektelen testben”:
Soha többé — mindörökké!

„Lucivnán elmehetsz Kinnbergre vadászni —
Vagy — ha úgy akarod — vessződdel halászni.”

S ha onnan megjövék, mosolyogva kérte:
„Mit lőttél apukám? Fájt a szíved érte?”
Nem kérdezed többé — néma már az ajkad!
Ha fogom puszkámat vállam tőle lankad.
Lelkem ott fent bolyong s jöhet tőlem bármi —
Nem látom a vadat — hiában — nem látom
Szemem bűharmatos — nem bír már az látni,
Mióta elhagyta földi menyországom:
Soha többé — mindörökké!

„Vigyetek el engem kedvencz helyeimre.
Búcsúzni akarok. Holnap hazamégyek

Jó édesanyámhoz. Vigyetek hát — kérlek —
Hisz én ide többé soha nem térek.”

Ki gondolta volna, ki számított rája,
Hogy ez már a lélek: „világoslátása?”
S így volt ez s nem máskép. Teste maradt: „itt lent,”
A lélek már repült — előrejárt: „ott fent!”
Soha többé — mindörökké!

Utolsó estében oly vígan mulatál
Verandádon ülve. A kegyetlen halál
Álmodban meglepett . . . Gondoltál-e reám
Utolsó álmodban a néma éjszakán?

Minő felébredés — iszonytató hajnal . . .
Vigan aludtam el s felébredék jajjal!
Halál: a semmitét — avagy feltámadás?
Mi vagy? nem sejttem én — nem tudja senki más.
Csak azt tudom, hogy itt hagytál s nem látlak már többé,
S hogy engemet vidám arcczal nem lát senki többé:
Soha többé — mindörökké!

Elszáradott ágon a búcsúzó madár
Zengi fájó dalát. Borús a láthatár.
Madár — ha jön tavasz — ismét vig dalra gyújt:
Megtört — árva lelkem előtt sötét a földi út!
Légyen tél vagy tavasz — ősz — nyári napugár
Nem lesz több vig dala. Sötét a láthatár!
Fáj annak a tavasz — a föld haldoklása.
Bús szívében nem lesz nyíló tavasz többé
Síroddhoz megy annak minden dobbanása:
Soha többé — mindörökké!

Lesz még tavasz többször — lesz még szép kikelet —
„Sárgarigó” sír majd drága hantod felett!
Friss virágot hintek szentelt sírhalmadra
A lelked üdvéért forró imát mondvá.
Elhervad a virág — de kihajt majd újra
Töve, új tavaszkor újból megújulva.
Az én sötét lelkem sorvadt száraz fája
Nem indul meg többé új feltámadásra:
Soha többé — mindörökké!

Ott feksznék majd hármában a hideg hant alatt;
Áldott anyád s én közöttem alszod végálmodat!
Oh! de addig milyen kínos lézsen vándorlásom —
Mily epeztő kínok között várom elhalásom!
Addig még hogy hány a kétség s a csalfa vak remény
Vergődése: „mi van — mi nincs?” A hit tanit:
[„remélj!”

De az ádáz kétségbesés örökre közelép:
„Hű minden reménykedés — nincsen csak földi lét”
Mióta elmenél — mióta itt hagyál
Úr lón minden felett a kietlen halál:
Soha többé — mindörökké!

Hozza bár ezt a sors . . . vagy az ellenkezőt:
„Együtt hagyjuk egykor majd el a temetőt.”

Avagy örök halál, mely ott lent egyesít
S nincsen föltámadás s hiában int a Hit?
Az egy kétségtelen: hogy „együtt porladunk
Akár feltámadunk, akár végleg halunk!”
A sirt nem zavarja az élet kétyele
S az örök pihenés áldott lehelle
Megadja szívünknek a végmegnyugovást
S nem zavarja semmi az „örökálmódást”:
Soha többé — mindörökké!

Lucivnafürdő, 1904. szeptember 15-én.

Hanvay Zoltán.

Szicília.

Ragyogó napfény árasztotta el az áldott Szicília
partjait, mikor hajónk lassan a Messinai kikötő előtt
horgonyt vetett. Ah, mily derült, boldog minden körü-
löttünk! Az ultramarinszínű tenger sima tükrén itt-ott
vidám bárkák szállingóznak fehér vitorlakkal, mint a
galagonya-lepkék, a parton meg boldog semmittevésben
göndörhajú suhancok sűtkéreznek. Dolce far niente!
Olyan ünnepies hangulat terül el az egész vidéken —
nemcsak az emberek pihennek, hanem mintha a termé-
szet is vasárnapi pihenőjét tartaná — tán azért oly csön-
des a tenger is? Minden bolt csukva s a lakosság mind
az utcán lézeng. Kiülnek az ajtó elé, kint végzik reg-
geli toilletteiket s beszélnek meg a nap eseményeit. A
szomszédok egymáshoz átkiabálnak, megzavarva egy-egy
öszvér közbejötté által, melynek hátára nagy kosár zöld-
séget rakott tulajdonosa, éktelen kiabálással árulva por-
tékáját s öszvérét farkánál fogva irányítja a helyes utra.
Most ismét egy kecskenyáj zavarja meg beszédjük fona-
lát; ez kedves reggeli vendége a Szicíliai városoknak.
Pásztoruk kora reggel a hegyekből behajtja őket a vá-
rosba s ott az értelmes állatok már maguktól megállnak
rendes vevők házában, ki rögtön az utcán bögréjébe
megfeji őket. Alig, hogy a kecskék kolompolva tovább
vonultak! nagy csilingelve egy öszvér tüget el a híres
carro sicilianoval, mely kétkerekű magas taligára vagy
hét-nyolcz ember is felkapaszkodott, élénk képet nyujtva
színes öltözetükkel, a piros jármű változatos faragásaival
s az öszvér tollbokrétás ezíra szerszámjával. A merre az

Ritka ünnepség.

Ünnepre készülünk. Nagy örömmünpre. Vegyük ki a részünk. Ifja és öregje!

Hisz' a mai korban ugyis oly ritkán van az örömben részünk. S most ily különleges, ritka s nevezetes örömmünpre készül.

A rimaszombati egyesült protestáns főgimnázium folyó évi október hó 11-én ünnepi fennállásának félévszázados s új iskolai épületének felavató örömmünpre.

Mindkét árnyalata külön-külön is méltó és alkalmas arra, hogy közörmöt nyújtson. Közérdeklődést keltsen.

Ugy is, mint egy iskola új épületének felavató ünnepe: S még inkább, mint egy iskola fennállásának félévszázados emlékünnepe.

Örülne is kell e város, e vármegye s e haza minden igaz s hü fiának, ha egy középiskola — a magyar nemzeti közmiveltésnek, a jövő Nagy-Gömör s Nagy-Magyarország testi s szellemi előkészítőjének régi, erős vára — új falakat, új felszerelést nyer. Hogy sikeresebben védelemzhesse, hirdethesse a magyar faj lelki, szellemi fensőbbiségét e hazában. Hogy, ha kell, biztosabban megküzdhesse újabb századok viharáival, talán reá törő gonosz rablóival!

Hát ki ne örülne ezen? Ki ne ünnepelne együtt az ünneplővel? Kivált, mikor tudjuk s gyönyörködve látjuk, hogy a felavatandó új épület külső formáival, belső berendezésével, magyaros ornamentikájával minden tekintetben oly igazán, szépen sikerült. Régebbi, öregebb és ifjabb testvéreivel: a méltóságos, hatalmas új vármegyeházával, az egyszerű komolyságával is tetszetős kir. törvényszéki palotával, a három oldalra is csinos homlokzattal tekintő jelenleg pénzügyigazgatósági épülettel élt egyetemben Rimaszombatnak, vármegyénk székhelyének külső díszítéséhez, belső megizmosodásához oly jelentősen hozzájárul.

Hát még, ha tudjuk, hogy minden köre, atomnyi malter-szemeseje Rimaszombat s Gömör és csak némi részben Borsod s Zemplén, szóval minden porczikája szín-magyar talajból való. Művész-tervezője, jártas építésszei, egyes iparosai s minden munkása idevaló!

Öszinte örömet kelt mindez. Hat még az a nagyobb, nevében s tartalmában is jelentősebb ünnep, mely egyszerűen az új épületbe költöző gimnázium félévszázados fennállását hirdeti nekünk!

S kivált, mikor ez iskola nemcsak a városnak, e megyének, hanem magyar hazánknak, sőt a Magyar-Osziák birodalomnak is a maga nemében eddigelé egyetlen egyesült protestáns főgimnáziuma.

Melynek egy jelentős darab hazai történet a keletkezése, kulturtörténet a fejlődése, s biztató, szép remény a jövője.

Tudjuk, hogy az iskola a háromezázados, vihar-edzett rimaszombati ev. református és az oszgyáni ág. h. evangélikus esperességi gimnáziumok egyesüléséből keletkezett.

Félévszázaddal ezelőtt. A Bach-uralom gyászos emlékü napjaiban.

A lelkiismereti szabadságnak és az el nem tántorítható, romlatlan magyar hazaszeretetnek melegágyául, erős bástyájául.

S tudjuk, hogy ez iskola félévszázadon át híven betöltte nagy hivatását.

Az elfogultságtól, a szétválasztó felekezetieskedéstől mentes nemes magyar protestantizmus hirdetése mellett, hirdette és hirdeti a nyelvben, érzésében egységes, nemzeti Nagy-Magyarország szükségességét, jövőbeli jelentőségét.

S nevelt e városnak, vármegyének és hazánknak egész sereg képzett s a magyar haza szeretetében lelkes mivelt honpolgárt. Közülök igen sok ül Rimaszombat s Gömör, sőt Magyarország köz-, egyházi- és társadalmi életének vezérszékeiben.

S ezek is ünnepelnek. Színük-javuk itt lesz! Hogyne ünnepelnének tehát mi is mindannyian velök? Hogyne készülnének tehát mi is valamennyien örö-

mel e páratlanul ritka és nevezetes ünnepségre s előkelő vendégeink méltó fogadására!

Az ünnepi meghívó is megjelent már.

Ime, egész terjedelmében így szól:

„Meghívó. A rimaszombati egyesült prot. főgimnázium igazgató-tanácsa és tanári kara az egyesülés félévszázados évfordulója és az új iskolaépület felavatása alkalmából folyó évi október hó 11-én jubiláris és felavató ünnepélyt rendez, melyre kívül czimzettet tisztelettel meghívja a rendező-bizottság. — A hivatalos ünnepély október hó 11-én a főgimnázium tornatermében fog lefolyni. Délután 2 óraker közebéd. Részvételi díj 6 korona. — A vonatok érkezése: I. a miskolci—dobsinai vonalon délelőtt 9 50, délután 6 15, este 10 8 óraker. — II. a fülek—losonc—budapesti vonalon délelőtt 7 59, 12 22, délután 4 40, 8 45 óraker. — Azokat a t. vendégeket, a kik elszállásolásra igényt tartanak, kérjük, sziveskedjenek ebbeli óhajításukat a főgimnázium igazgató-ságánál okt. 1-ig bejelenteni.“

„Sorrend: F. évi október hó 10-én este fél 9 óraker fáklyásmenet a két püspök és a kormány képviselőjének tiszteletére. — F. évi október hó 11-én d. e. 10 óraker a főgimnázium tornatermében jubiláris és felavató ünnepély: 1. Karének. 2. Elnöki megnyitó beszéd. 3. A gimnáziumi épület felavatása Kún Bertalan és Zelenka Pál püspökök által. 4. Karének. 5. Ünnepi beszéd. tartja Loysch Ödön igazgató. 6. Ünnepi óda. írta és felolvassa: Posa Lajos. 7. Az ifjuság képviselőjének beszéde. 8. Az ünnepély bezárása. 9. „Hymnusz“, éneklé az egész közönség. — Délután 2 óraker közebéd a főgimnázium tornatermében. — Este 8 óraker hangverseny és táncmulatság a főgimnázium tornatermében.“

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést ki egyenlítani sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Iskolai év megnyitása. A nemrég megkezdődött 1904—1905. iskolai év a rimaszombati egy. prot. főgimnáziumnak nagy, jubiláris éve. Disztes, új palotába költözött. S ünnepi ennek felavatásával egyszerre fennállásának félévszázados fordulóját. E nevezetes időnek ritka ünnepies alkalomnak méltó bevezetése volt az a megnyitó ünnepély, mely az új épület hatalmas tornacsarnokában f. hó 12-én a „Jövel Szent Lélek-Uristen“ kezdetű szoltárnak együttes elzengésével vette kezdetét. Ezután Czinke István lelkész, református vallásánár gyönyörű alkalmi imája emelte az ifjuság, a tanári testület és az igazgatótanács jelenvolt tagjainak lelkét a legmagasztosabb érzések karján az ég felé. Majd Loysch Ödön, a főgimnázium képzett s lelkes igazgatója mondott egy — tartalmával és formájával egyaránt nagyszabású, ünnepi megnyitóbeszédet, melyben hazánk ezeréves történetén végig tekintvén, erős meggyőződéssel, benső hittel hirdette, hogy hazánk előtt még nagy és fényes jövő áll. S az ehhez való lankadatlan előkészület a mai nemzedék legszentebb feladata. E nagy és nemes munkára szólította fel tehát emelkedett hangon az ifjuságot. Az igazgató szép beszédjét kísérő éljenzés csillapultával az egész közönség állva énekelte el a Hymnuszt. S ennek lelkesítő hangjai mellett fejeződött be a lélekemelő megnyitó. A tanítás másnap, 13-án vette kezdetét s tart a mai napig szakadatlanul. Jövő hó 10-ike körül néhány napra megáll, hogy helyet adjon a jubiláris és felavató ünnepségeknek. — Az eddig beiratkozott tanulók száma meghaladja a 380 at. Tavaly 404-en voltak. De ez évben az igazgató és tanári testület — igen bölcsen és helyesen! — több, mint 30 oly ifjút utasított el a felvételkor, a kik rossz bizonyítvánnyal jöve más iskolákból, itt akartak kivált a VII.—VIII. osztályban szerencsét próbálni.

hátszóra a templomot renoválták s hozzáépítettek. A Chiesa della Martorana remek arany mozaikjáról híres, ilyen jó karban még csak a Palazzo Reale Palatina kápolnája s a Monreale dómja van fenntartva. A Palatina kápolna páratlan a maga nemében: egy kis helyen oly káprázatos pompa van kifejtve, hogy belefárad a szem, míg végig nézi. A mennyezet változatos szentképeket s arabeskeket állít élénk aranyalapon, mind régi üvegmozaikból, míg az oszlopok vetekekednek a különféle márványok s díszek pompájával. Még a padló is finom mozaik s minden rész más, egy rajz se ismétlődik.

E fény s pompának sötét ellentétét képezik a katakombák, hová még 28 év előtt a palermoi patriciusok temetkeztek. E hosszú földalatti folyosók félhomályában a falon egymás mellé állítva, ültetve s fektetve csontvázak vigyorgnak ránk, ki gunyosan, ki szomorúan, amennyire a bőr rájuk száradt. Némelyik még egész jól konzervált, így egy öreg pap is, kinek félig nyitott szájában száraz nyelve is látszódik. Ide állították a palermóiak régente nyomasztóleg szárított halottaikat, kiket így az év egy bizonyos napján meglátogattak. De siessünk e dohos földalatti folyosók rémes lakosaitól fel a napvilágra, hol még jó ideig előttem lebeg vigyorgó ábrázatjuk, míg a mosolygó napfény elűzi őket sötét birodalmukba. Végigsétálunk a tengerparton levő remek kerteken, melyek közül különösen az Orto Botanico érdemel említést. A trópusok összes növényzete van itt képviselve a legszebb példányokkal, kezdve a karcsu, sudár pálmától végig az agave, kaktus, cikás, pinia és többi délnövények összes fajai; láttam olyan jukka-törzset, melyből vagy 20—30 magas ía nőtt ki, egész ligetet képezve és sűrűn feltutva vastag liánakkal, e mellett oly terjedelmes ficust, mint nálunk egy százasados tölgy. Leirhatatlan az a sokféle színű virág, fűtő növény, bambus, nádféle és fa, mely magára hívja a figyelmet valamely exotikus tulajdonságával.

A ki Palermoba megy, az semmiesetre se mulassza el a Monreadlet megnézni, hova igen könnyen villanyossal juthat el. Már az odavivő ut is megérdemli a rászánt időt, mert lassu emelkedéssel remek panorámát nyújt a sik tengerre, az öblöt koszorúzó gyönyörű hegyekre, melyek öleiben oly védtelen, oly puhán fekszik Palermo, akár egy fészekben. Fent pedig a Duomo fejedelmileg

Az ág. ev. egyház köréből. Az ág. ev. egyházkerület f. hó 20-án Miskolcon három gyűlést tartott. Nevezetesen délelőtt volt az egyházkerületi törvényszék gyűlése, amelyen Zelenka Pál ág. ev. püspök és Szentiványi Árpád egyházkerületi felügyelő elnökök. — A gyűlésen jelen voltak a megyénkbeli tanácsstagok közül: Glaufl Pál egyházkerületi főjegyző, dr. Markó Sándor egyházkerületi világi főjegyző, Terray Gyula főesperes (Rozsnyón), Liszky János és Bartholomeidesz László esperesek és Szontagh Andor esperességi felügyelő. — Ugyancsak e napon tartották meg az egyházkerületi közgazgatási bizottság és nyugdíjbizottság üléseit.

Eljegyzés. Szentmiklósi és óvári Pongrácz Pál és neje szül. otrókocsi és perbesházi Adorján Margit bájós és kedves leányát Helénné eljegyezte penyigei Maniczur Lajos orsói kir. aljárásbíró.

Esküvő. Ujházy Kálmán és neje Marikovszky Margit bájós leányát Editet folyó hó 20-án vezette oltárhoz Kovách Lajos miskolci m. kir. honvédfőhadnagy. Az esküvő nagy díszszel ment végbe, mert az előkelő rokonságon kívül jelen volt a miskolci honvédtisztikar is. Az ifju párt Dubovay Béla lelkész adta össze, a polgári esketést pedig dr. Szentpály István polgármester végezte. — Örömmel közöljük e hírt, mert Ujházy Kálmán nagynevű néh. vármegyei főjegyzőnek Ujházy Lajosnak az öcsese, Marikovszky Margit pedig a nagy tudományú néh. Marikovszky Gusztáv főorvosnak a leánya.

Járási számvevői kinevezések. Megyénk területére járási számvevőkké a következők nevezettek ki: Tor ma András pénzügyminiszteri számellenőr hason ranggal Tornallyára; Volkó Viktor helybeli pénzügyi számtiszt számellenőri ranggal Nyustyára; Lokcsán-szky Lajos gyulai pénzügyi számtiszt számellenőri ranggal Jolsvára; Dapsy Rezső helybeli pénzügyi számtiszt számellenőri ranggal Nándorvölgyre; Briszker Rezső mezőtúri kir. adótsiszt számtiszt ranggal Rozsnyóra és Guldelfingen Elemér gömörmezei irnok számtiszt ranggal Feledre.

Kinevezés. Wall József helybeli pénzügyi számtiszt, állomáshelyén való meghagyása mellett számellenőrré nevezetett ki.

Áthelyezés. Kocsisko István kaposvári pénzügyi számtiszt hason ranggal a helybeli m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez helyeztetett át.

Dr. Katona Béla korona-ügyész helyettes halála. Megrendítő gyászbir érkezett Csetnekről, hogy dr. Katona Béla korona-ügyész helyettes, ki rokona: gömői Szontagh Pál meglátogatására oda érkezett, f. hó 20-án este szívvelhűdés következtében hirtelen elhunyt. Régebben panaszkodott már bajáról, s gyógyulás czéljából Abbáziába küldték orvosai, de nem alált javult és Csetnekre oltotta ki életét az élete delén lévő 49 éves férfinak a halál. — A mily szép és gyors volt megfuttott életpályája, olyan volt annak vége is, mert szenvedés nélkül pár pillanat alatt végzett vele a halál. — Az igazságszolgáltatás egy kipróbált munkását, a jogász-világ pedig egy ragyogó tehetségű tagját veszítette el az elhunytban. — Egy fényes pálya lett a végzet által hirtelen ketté vágva, a mely nagy veszteséggel sujtotta ugy a közügyet, valamint a gyászborult fiatal hitvest, a szerető gyermekeket és a rokonokat. — Az elhunyt hülláját f. hó 22-én szállították el Csetnekről Kecskemétre szülővárosába, a hol pénteken temették el a családi sírboltba.

Legtöbb adótfizetők. Lukács Géza a vmegyei főjegyzője a vármegyei „Hivatalos Lap“ utján hívja fel a vármegye közönségét, hogy a legtöbb adótfizetők névsorát a kir. adóhivatalok betérjesztvén, a melyből a vármegyei bizottság legtöbb adótfizető tagjainak névsora lesz összeállítandó, f. hó 30-áig lesz a vármegyei kiadóhivatalban közszemlére kitéve, hol az megtekinthető és a kifogások vagy észrevételek ezen idő alatt adandók be hivatalánál.

Közgyűlés. A rimaszombati konzervgyár részvénytársaság évi rendes közgyűlését október hó 17-én tartja a takarékpénztár tanácstermében.

ember csak néz, mindenütt csak szín, nap, élet. De nem az a lázas, ideges élet zajong, mint nálunk vagy a civilizált nyugaton — itt az a kellemes lassúság oly nyugtatólag hat az idegekre. Hisz itt is van láрма, sőt tán nagyobb, mint nálunk, de egész másféle. Itt az utcán kényük-kedvük szerint kiabálnak, énekelnek az emberek, különféle állatok hangjaival összevegyülve — de nincs villanyos csöngetés, nincs az az örült hajsza, mint nálunk, itt mindenki ráér, mindenki ácsorog s a levegőbe bámul.

Ha egy percze megálltunk valamit megnézni, rögtön körülvetek szolgálatkés vezetők a város szépségeit felsorolva, vagy kis utcagyerekek kik bukfenézhányás után szurtos kezeiket nyújtották a soldoért. A régi s érdekes duomo megtekintése után felmentünk a várba, honnét remek kilátás nyílt elének. Lábaiknál a kis város ragyogott a napfényben, szemközt a calabiai hegyek hóborította ormai emelkedtek ki a vakítóan csillogó tengerből s mellettünk és alattunk a legduasabb vegetáció pompázott: narancs és citromligetek mámorító édes illattal töltve el a levegőt, olaj- és piniaerdők, ember nagyságu aloe és kaktusz-sövények s a legtarkább virágok oly gazdagságban, hogy még a régi falak oldalán is kihajtanak.

De legjobban érdekelt az utcai élet; kiabáltak, szaladgáltak, egymást taszigálták az emberek s nagy csoportban álltak körül egy kocsit, melyen egy ember állva nagy hangon kínálta csodtevé gyógykenőcsét. Kissé arrébb ismét az utca közepén egy magas láda állott szinpadul szolgálva, melyen két fejletlen Paprika Jancsi produkálta magát, örökké verekedve, mit a publikum elismerő bahoatával fogadott. Az utcasarkon két énekes körül csoportosult a tömeg; egy ősz apostolfejű öreg guitarre-al kísérte gondőrfürtű, barnapiros kis unokájának lágy énekét.

Palermo merész alakzatu hegyek közé ékelve fekszik a tengerparton, a híres Monte Pellegrino tővében, mely különös alakjánál fogva már messziről odavonja a hajók figyelmét. Szicília legszebb s leggazdagabb városa, moderne boltokkal s civilizációval, hol tán egész Itáliában egyedül egy egyenes utca vonul végig. Érdekes a Cattedrale kívülről, annyiféle stylussal összeegyeztetve, a

jutalmaz meg fáradságunkért. Belépve az óriás iveztű templom félhomályába, halk éneklés hangzott a magasba egy mellékhajóból, mely diszkrété zene oly nagyszerűen harmonizált a misztikus félhomálylyal. A mennyezet itt is remek mozaikkal van kirakva, jelenetek a szentek életéből arany alapon, de az arany se ragyogó, hanem finom összeolvad az egész tónusával. És szemben, az ápsis ivében, fenyegetően, komoran néz ránk egy óriás Krisztusfej, egyik kezével int a másikkban tartott tizparancsolatra. S akár merre megyünk, mindenütt kísér ez a szigorú szempár, hogy szinte megrémülünk tőle, mintha itt volna az utolsó ítélet s ő: eljövend ítélni elevenek s holtak fölött.

Remek keresztfolysók köti össze a duomot a régi Benedek-kolostorral, romanizáló, finom berakott oszlopokkal, a végén egy kúfóval, mely még az arab uralom emléke. Már kissé késő volt a megtekintésre, s az olasz custode nem akart beengedni. Rövid gondolkodás után azonban a hasznosat az udvariassal egyesítve, kijelentette, hogy: „Mi olaszok tiszteljük a hölgyeket!“ — tehát a kedvemért beenged, azonban másik kezét már tartotta a borraivalóért.

Szép kirándulás a Monte Pellegrino is, melyre öszvérrel szoktak feljutni. Forrón süttött az áprilisi nap, mint nálunk a kánikulában, s a kopár sziklák vakítóan verték vissza a sugarakat. Nem is tudom, mit legelt itt az a szép fehér kecskenyáj, mely könnyedén szokellt egyik szikláról a másikra s utunkon kísért. Végre felértünk a San Rosalia barlangjához, melyet az olaszok kegyelete elzart a világtól, de melybe borraivalóért beengedik az utast. Nedves, sötét kis barlang ez, hol a szent életű királykisasszony vezekelt, belsejében kis oltárral s Rosalia fehér márványszobrával sirján, melyet már Göthe is megnévelt. San Rosalia lett Palermo védőszentje, midőn a kolerajárvány alkalmával a remete királyleány holttestét, melyet megtaláltak barlangjában, a városban körülívve, a kolera azonnal elmúlt. Tiszteletére templomot és szobrokat emeltek.

Bucsut mondva a szép Palermónak, vasutal utaztunk czélunk: Taormina felé. Milyen áldott ország ez a Szicília! Milyen gazdagon teremnek völgyei! Az igaz, hogy gen hegyes, s e hegyek koparak, de annál gazdagabb,

Kinevezések. Bedekovich Géza helybeli pénzügyi számtiszt számellenőri ranggal Gyöngyösre és Mersich István Jenő helybeli kir. adótit. számellenőri ranggal Kisczelbe járási számvevőkké neveztettek ki.

Helyettesítés. Főispánunk Paul Lajos vmegyei központi közigazgatási szorgalmas és ügyes napidijast egyelőre helyettesképen irnoki ranggal és fizetéssel a garami fészolgabirói hivatalhoz Nándorvölgyre rendelte ki.

Kitüntetett postatiszt. Palkó Endre miskolci posta- és táviratdátiszta pusztamezői kiküldetése alkalmából odaadó szolgálata teljesítéséért az ott időzött bolgár fejedelem „Nándor” aláírással ellátott kabinet-képével, egy monogrammos arany melltűvel és a bolgár lovagrenddel tüntette ki.

Végrehajtók kölcsönös áthelyezése. Az igazságügyi m. kir. miniszter Záborszky Sándor tornalylai és Vég Kálmán celldömölki kir. járásbírói végrehajtókat kölcsönösen áthelyezte.

A tiszai ág. ev. egyházkerület f. hó 21-én kezdte meg közgyűlését Nagyváradon Szentiványi Árpád kerületi felügyelő és Zelenka Pál püspök elnöklésével. A gyűlésen az összes egyházmegyék képviselve vannak esperesek és felügyelők által, megyéinkből is számosan vesznek részt a közgyűlésen, mely előtt Glaufl Pál főesperes egyházkerületi főjegyző szép imát mondott. A Szentiványi Árpád megnyitói beszédét, nagy figyelemmel hallgatták s a hat szabadkirályi városi egyházak megfeszítésére vonatkozó előterjesztést Dr. Markó Sándor rosnói kir. közjegyző tette meg; a javaslatot egyhangulag elfogadták. — Glaufl Pál főjegyző előadta a theologiai tanügyi szervezetre vonatkozó javaslatát, amit az összes esperességek helyeslő nyilatkozataik alapján a közgyűlés általánosságban egyhangulag elfogadott, a részletekre tett esperességi módosításokat pedig esetleges figyelembevétel végett az egyetemhez felterjeszti. Előadta, hogy a theologiai akadémiák fentartásából származó terhet aránytalannak tartja, mert helyes, igazságos arány az volna, hogy az összes fentartó költség viselésében a négy kerület egyenlően osztozzék, mert a theologiai tanügy mind a négy kerület közös ügye és érdeke. A theologiai akadémiáknál szervezendő tanári létszámra nézve ha hat tanszék rendszeresítettnek egyenlően mindhárom akadémiánál, az ebből származó nagyobb fentartási járulékot a közgyűlés megajánlja. A közgyűlés ezután Glaufl Pál főjegyzőnek élénk elismerését fejezte ki. — Az ezen napon délelben tartott nagy banketten lelkesen ünnepelték a mieinket s különösen Szentiványi Árpádot, Hevessy Bertalant és Glaufl Pált stb.

Tiszti orvosi vizsgák. Az idén Budapesten tartandó tiszti orvosi vizsgálatokra vármegyéinkből: Dr. Tóth János jolsvai körorvos, Dr. Glatter Béla rimaszécsi magánorvos és Dr. Deutsch Miksa volt ujtalvölgyi gyári orvos jelentkezett.

Hangverseny és táncszertély. A rimaszombati egy. prot. főgimnázium tanári testülete és igazgató tanácsa a jubiláris és felavató ünnepek napján október 11-én este 8 órakor művészi hangversenyt is rendez a tornacsarnok díszes, őrési termében. Különös tekintettel és figyelemmel művészi szórakozásban oly ritkán részlelhető hölgyközönségünkre. A hangversenyt — melynek készülő minden egyes pontja kiváló műveléssel kecsesget — tánc követi, melyben szintén régen volt már részük szépséges asszonyainknak és leánykáinknak.

A rendőrség ügye. Városi képviselőtestületünk tudvalevőleg egy bizottságot küldött ki, melynek feladata az, hogy a rendőrség szervezésében szükséges változtatásokra vonatkozólag javaslatot tegyen. A bizottság a napokban tartott ülést Dr. Kovács László polgármester elnöklésével s azt határozták, hogy egy évi 1200 koronával dotált rendőrfogalmazói állás rendszeresítését javasolják. A fogalmazónak főkötelessége volna a rendőrlégénység felett való nagyon is szükséges közvetlen felügyeletet gyakorolni.

Az új leányiskola épületének tervével foglalkozott f. hó 23-án a városi képviselőtestületből e célra kiküldött bizottság a polgármester elnöklése alatt. Ugy

hallottuk, hogy a bizottság a tervet elfogadta és kivételre ajánlja a tanácsnak. Az új épület körülbelül 180000 koronába fog kerülni.

Ev. ref. papszentelés Szepsiben. A tiszán-inneni ev. ref. egyházkerület őszi rendes közgyűlését ez évben az abaujmegyei Szepsiben fogja tartani f. hó 25-én s következő napjain. Még pedig 25-ikét az 1903. s 1904. években megválasztott ifjú lelkészek felavatására fogja szentelni. Vármegyéinkből ez évben csak Lőkös Sándor páskaházi ifjú lelkész fog felavatattani. — Magán a közgyűlésen azonban vármegyéinkből többen fognak résztvenni. így pl. a többek között: Nagy Pál esperes, Farkas Ábrahám egy. m. gondnok, Bornemiza László alispán, Lukács Géza vm. főjegyző, mint egyhm. tanácsbírák, dr. Veres Samu jegyző, Czinke István, Sági Sándor, Vattay László, Buzi Márton, Csabay Pál és Réz László lelkészek.

A postaigazgató bucsuja. Bene Róbert kir. tanácsos, kassai kir. posta- és táviratigazgató az országos postajárat igazgatójává nevezetett ki Budapestre, s új állását rövidesen el is foglalja. A Kassáról távozó postaigazgató városunkban is több ízben megfordult hivatalos útjában, s általában nagy tiszteletnek és népszerűségnek örvendett. Mint kiváló, pontos főtisztviselő, ki hivatalos állását nagy buzgalommal és sok tudással töltötte be, az előléptetést valóban megérdemelte. Tiszteletére bucsuzása alkalmából Kassán folyó hó 24-ikén szombaton az igazgató és a kerület tisztviselői az „Európa”-szálló nagytermében fényes bankettet rendeztek, melyen városunkból Ternyei János a posta- és táviratigazgató vezetője vett részt. A megüresedett helyre igazgatóvá Pál Imre volt budapesti posta és táviratigazgató nevezetett ki.

A helybeli ált. ipartestületi nyugdíjgyűlés választmányi és felügyelő bizottsága folyó hó 25-én d. e. 11 órakor a városháza tanácstermében ülést tart.

Az idei téli menetrend. A vasuti téli menetrend a főtelek—miskolci vonalon annyi változással jár, hogy a gömör-sídi őrháznál a személyvonatok a télen át rendszeresen meg fognak állni.

Városunk külső képének csinosodása mindjobban kezd kidomborodni. A Ferenczy-utca új járdája már készen van s az uton átvezető híd is szépen rendbe hozva. Az állami gyermekmenhely hatalmas épülete már tető alatt van s most a vakolás munkálatai folynak. A Deák Ferenczy-utca is csinosodik, s egész nagyvárosi színezetet nyer az üzletek új, modern és izléses portállal való díszítése folytán. Egyezőval „külsőképen” haladunk!

A helybeli Polgári Olvasókör választmányi ülést tartott, melyen az elnöki és pénztári előterjesztések tudomásul vétettek s elhatározták, hogy a hátralekös tagsági díjak behajtását szigorúan fogják szorgalmazni. A választmány a gróf Andrássy Dénesné hullájának a mauzoleumba átszállítása alkalmából október 26-án három tagu küldöttséggel képviselteti magát s a ravatalra az Olvasókör nevében koszorút helyez.

Agarász-verseny. Mint már jeleztük, a gömör-megyei agarász-egyesület f. év október hó 8-án és következő napjain tartja versenyét a dobriai fensíkon. Az érdeklődés már ezideig is nagy a verseny iránt. Ertesülések szerint agarákat neveznek: Fáy Antal, Hámos Aladár, Hámos Antal, Putnoky Mór, Szakall István, Szelezky Zoltán, ifj. Szontagh Zoltán, Gróf Vay Dezső, Gróf Vay Ádám, Br. Vécsey és még többen. Ezzel ismét visszatérnek a Sajóvölgyről a Rima kies völgyére az agarászok, mert itt sokkal kedvezőbb a talaj. Ismét alkalmunk lesz tehát gyönyörködni a szép és előkelő közönségben és a deli lovasokban. Találkozó 8-án reggel 9 órakor a dobriai fensíkon a dobriai korezmánál. A bankett pedig 9-én este lesz a rimaszombati kaszinóban. A siker érdekében igen nagy tevékenységet fejt ki Hámos Antal, a fiatal gárda egyik tagja.

Jönnek a színészek. A régi jóhírű Dombay színészpár 10 tagból álló társulatával folyó hó 28-án óhajta 8—10 előadással bérletét városunkban megnyitni. Az engedély iránti kérvényt a városi tanácshoz már be-

adták és úgy értesülünk, hogy a tanács azt meg is fogja adni. Előre nem akarunk kritikát írni a jeles kis társulatról, csak annyit jelezünk, hogy több komoly vidéki lap valóságos dícsőzésekben emlékezik meg előadásokról. Repertoírja változatos, az előadások lelkesek és igazi színvonalon állók, a darabok kiállítása elég gazdag ruhátárra mutat, a mi szintén a komoly művészi foglalkozás jele s a mely nemcsak kenyeret kér, de hivatásának is áldozni tud és a mivel a közönség magasabb igénynek megfelelni is képes. Régen ismert színészpárral fogunk találkozni a színpadon, a kiknek alakítása eleven és nem mesterkélt. Minden alakításukon meglátszik a pszichologia, az emberi lélek és természet tanulmányozása és ismerése; a siker pedig a határozott művészi tehetséget mutatja. A társulat kiváló tagjai Dombay Mihály és neje, Szalai Róza, Gabos Ferencz, Belezna y, stb., ez utóbbiakat még nem ismerjük, de ismerve a művészi pár jó izlését és intelligenciáját, meg vagyunk győződve, hogy csakis kiváló erőket szerződteknek.

Dalárda Darnyán. Örömmel értesülünk, hogy Nemes Sándor, a darnyai ev. ref. egyház fiatal tehetséges kántortanítója 40 tagból álló dalárdát szervezett.

Az állami borítal és hufogyasztási adó beszedési jogát városunk évről-évre megváltotta, miáltal a közszükségletek fedezésére néhány ezer korona bevétel-lel szaporodott a városi kassza. A folyó évben azonban a pénzügyi közegek igen sok adótárgyat puhaltak ki úgy, hogy az eddigi 21.000 korona helyett 25.000 koronáért akarta a kincstár városunkkal a megváltási szerződést megkötni, mi természetesen városunkra tetemes anyagi kárral járt volna. Hatóságunk közbejárására azonban sikerült az ügyet oda terelni, hogy a város érdekét a magas kincstár jóindulatu figyelemre méltatta s elrendelte, hogy a megváltási szerződés az 1905—7. évi időszakra az utolsó 3 évben fizetett 21.000 koronáért városunkkal megkötendő. Most tehát már csak hatóságunktól függ, hogy ezen jövedelmi forrást a közszükségletek fedezésére kellőleg kihasználja.

Szerencsétlenség a géppel. Fűrészben a magnezit finomításnál a vaslapátoló, Tomaska Mihály 36 éves számos jobb karját, f. hó 14-én, munkaközben odakapta s a szerencsétlen ember menekülni nem tudott, a nehéz vas összeroncsolta és elszakította jobb karját. Súlyos sérülésével szállították a kórházba.

Közrend elleni kihágás. Arról értesülünk, hogy Palfala községben a falusi legények az arra járó kocsiakat és kerékpárokat megtámadják, kövekkel hajigálják és a lovakat ajásztgatják. A mennyiben már több panasz emelgetett, ajánljuk e rakoncátlan legényeket az illetékes hatóság figyelmébe.

Mulatság Jénén. A jénei ifjuság október hó 2-án Jénén (ev. ref. iskolában) az alakítandó dalkör javára táncmulatságot rendez.

Kazánfűtői és gőzgépezői tanfolyamok. A kassai m. kir. állami felső ipariskolában f. évi október hó 15-én külön tanfolyamok nyílnak meg oly géptulajdonosok és lakatos-, kovács-, rézműiparosok részére, kik a stabil gőzkazánok, illetve stabil gőzgépek kezeléséhez szükséges elméleti és gyakorlati szakképzettséget megszerezni óhajtják. A stabil gőzgépezői tanfolyam általában csak olyanok vehetők föl, kik előzőleg a kazánfűtői és lokomobilgép-kezelői tanfolyamot sikeresen elvégezték, vagy az erre vonatkozó törvényes képesítést megszerezték. A kazánfűtői tanfolyamra fölvehető kazánfűtői gyakorolók és ezen pályára készülő napszámok is, ha a magyar nyelvet bírják s az írás-olvasás és számolásban jártasak. Beiratkozhatni — a szabályszerű 6, illetve 10 kor. beirattási díj lefizetése mellett — bármely napon d. e. 8 és 10 óra között az int. igazgatóságnál. Az elméleti tanítás a hétköznapok esteli, a gyakorlati demonstratiók a vasárnapok délelőtti óráiban tartatnak. A tanfolyam végén teendő képesítő vizsgálatok eredményeiből képest a hallgatók a kazánok, illetve stabilgőzgépek kezelésére törvényesen följogosító bizonyítványokat nyernek.

dusabb völgyeiben. Vonatunk gyorsan rohogott sürtő narancs és citromligetek közt, hol a fák egész sárgák voltak a dús terméstől s ime, a gyümölcsöt még le se szedték, már is bájos, fehér virágai édes illattal töltötték be a levegőt. A vasut mentén embermagasságu vastag kaktuszövény fut végig, itt ott olajfaligetek tűnnek fel s a rét mellett óriás pelargóniabokrok pirosan, tarkázza mindenféle fehér, sárga és lila virágokkal. Mint egy óriás virágos kert, úgy néz ki Szicília, s a mi növényt mi nagy bajjal üvegházban nevelünk fel, az itt vadul tenyészik. A vonat gyakran a tengerparton visz el s mi tele tudóval szívjuk be az enyhe, fűszeres levegőt. Az emberek a parton sósárirókat csinálnak, hol a vizet kiszáritva, a tiszta tengersót nyerik. Ámde közeledünk Cataniához, a lávavároshoz, már mindenütt feketés köveket látunk, sőt még a tengerben is hatalmas lávasziklák emelkednek. S ime, előtünk az Etna, ezen csalfa hegy-óriás, mely nyugodt kúp formájával s hóborított fehér csucsával oly barátságosan néz ki s mégis alig 200 éve eltemette Cataniát. A mai Catania csak a régi romjain épült fel. Csak egy finom, alig látható füstoszlop sejteti az utazólag, hogy ez a barátságosan pipázó öreg ur néha igen mogorva is tud lenni.

Azonban a legszebb kilátást az Etnára Taormina, a mellbetegek e regényes fekvésű telelőhelye, nyújtja. Ha naplementekor felmegyünk a teatro greco impozáns romjaihoz s magunk előtt látjuk a két tengert számtalan eszesélyes beszököléseivel a szárazföldre, a meredek vad hegyeket, melyek sziklái függélyesen emelkednek ki a tengerből, úgy, hogy terraszokat kellett építeni, ha egy kis horizontális helyet akartak a lakók, s mind e magas hegyeket jó darabban dominálva az egyedüli szabályos kupalaku Etnát, melynek hófödte csusa a lemenő nap tól lassan rózsaszínűvé válna csillog, úgy megértjük, hogy miért tüntették ide a görögök nyaralóhelyüket s miért tódulnak ide az angolok telelni. S el is képzelhetjük, micsoda isteni élvezet lehetett így, szabad ég alatt, jó színészekről Sophokles tragédiáit végig hallgatni, melyhez a legszebb háttérrel maga a természet gondoskodott, mert hisz a nagy korintusi oszlopok mögöl mindenütt átkandikál a felséges panoráma.

A San Maloi kirándulás alkalmat nyújtott megco-

dálni a mulók bámulatos hegymászó képességét. E szegény falucska egy sziklás hegy tetején épült, hova folytonos lépcsőzetes, meredek út visz fel; ezen lépcsőkön legnagyobb könnyedséggel ugráltak fel a mulók, fent meg egy kecske sétált a szakadék falán, akár a légy. San Maloból remek kilátás nyílik az Etnára s az összes hegyekre; egy kis tű rögtön el is vezetett a régi váromokhoz s mindenáron szolgálatot akart tenni a borraló kedvéért. Kezdte a környező hegyek nevét magyarázni, de midőn látta, hogy úgy is van vezetők, virágot tépett le s nyújtotta át. A hatás nem volt kielégítő; ekkor széles kaktusz-leveleket vágott le s zsebkésével egy pár pillanat alatt szabályos koronggá vágya, ügyes atléta mozdulattal a szédítő mélységbe hajította, mint századok előtt tán ugyanitt a diskost vetették a görögök.

Elbucsuva az Etna szomszédságától, Syracusába tartottunk. Azonban a mai Syracusa nyomába se léphet a réginek s ma is csak a hajdani dícsőségéből tengődik. Kereskedelme nincs, kikötője most már nem sokat ér, egy piszkos, szegény, jelentéktelen kis olasz város, melyet az idegenek csakis a mult emlékei miatt keresnek fel. Mellette terülnek el az egész régi város romjai igen jó karban, különösen az Anfiteatro, melynek körülvezető folyosói, hol a vadállatokat tartották, egész jók még. — Érdekes a teatro greco fölött vezető Via delle Tombe, mely kőbe ázott utca olyan kihalt, szomorú benyomást tesz két oldalt kibontott, kifosztott sírhelyeivel.

Végimentünk a latomiákon: ezek óriás kőbányák, hol a görögök 7000 fogollyal is dolgoztattak egyszerre. Szegény szerencsétlenek, kik egész életüket itt töltötték keserves munka közt, nem sejtették, hogy az idő e siralomhelyet mily bájossal varázsolta át. Karcus ciprusok nyulnak a magasba, sötét lombjaikkal szomorú ellentét képezve a kisebb gömbölyű citrom és narancs fákkal, az ümentén sűrű myrtus-sövény bódító illatával tartóztatja az utazót s a merre a szem néz, tarkaszínű virágok dudvaként verik ki magukat a földből. E vadregényes védett liget fenséges csendjét csak a madárdal szakítja meg s e kellemes csendben sétálva, észre se vettem, hogy ime, egy kúszónövényvel befutott fal állja el utamat, melyen egy magas kagylóvonalu nyílás vezet a sötét „Dyonisus füle” nevezett barlangba. E barlang ak-

kustikája oly csodás, hogy ha egy selyempapírt széttepink, mint ágyudörgés visszhangzik a falakon s tán ezért mondják, hogy Dyonisus Tyrán idezárta politikai foglyait s fent egy rejtett nyíláson kihallgatta leghalkabb sugásokat.

Es ezután egy mystikus városba szálltunk le: a katakombák földalatti labirintjébe, mely az egész város alatt kanyarog. Egy kiaszott, askétuszerű öreg barát barna csuklyával vezetett, előtünk lóbalva egy füstölő, büzös kis olajmécset, melynek pislogó lángjánál árnyékaink hossza növe, kísértetiesen suhantak el a nedves falon. Mily sötét, dohos, tekevényes folyosók, telve a keresztény fanatizmus emlékeivel. Oldalt sötét örök, mely majd mindegyikében egy mátyr vagy szent teteme nyugodott, a folyosók keresztvezését képező szűk hely pedig az istentiszteletnek fenntartott szegényes kápolnák szolgált primitív falfestményekkel. Mennyi vér, mennyi szenvedés fűződik minden kőhöz, minden talpalatnyi helyhez s a halvány arcú öreg barát könyörtelenül sorolja fel a mátyrok különböző halálnemeit s kinszenvedéseit.

Mily jól esett újra tudómet teleszívni a jó friss tengeri levegővel s a sziklákon megtörő habok zajával elüzni e rémes kísérteteket. Bármily csöndes legyen a tenger, itt a syracusai parti sziklákon folyton mozog, zajong, mintha bosszautaná az örökké nyugodt, törhetetlen szikla, tajtékozva ágaskodik, dühösen nekiugrik a gátnak s aztán megtörve a mélybe veti magát.

A papyrus nádat a görögök élő emlékeként őrzik a lakosok. Sűrűn női be az Anapo folyó partját, melyet sokan látogatnak meg, de a növényeket szigorú őrizet véd meg a letépéstől. Es e nádból készítik a papyrus papírt, melyet a mai nap már sehol a világon nem csinálnak s melyet ép ezért drágán, mint monopoliumot árulnak a dohánytözsdekben.

Szomoruan álltunk a földézetten, midőn hajónk lassan távozott a kikötőből, szeliden ringatva a sirocco által előidézett hosszú hullámokon s néztük, a mint a lemenő nap s a felszálló ködök színes lepelbe burkolták a távozó szigetet.

Rónay Kynya,

Házasság. Németh Emil Vámosmikoláról f. hó 21-én vette nőül Hoffmann Arankát Várgedén.

A vásártér rendezése. Említettük multkor, hogy a vásártér rendezése ügyében kiküldött bizottság alapos tárgyalás alá vette az ügyet. A bizottság elfogadta a *Kerekes* állatorvos tervét, melynek kivitele az új berendezéssel mintegy 20000 koronába fog kerülni. — A költség a felveendő nagy költségből nyer fedezetet. A terv kivitelének részleteire nézve a tanácshoz javaslatot tesz a bizottság.

Kövezetet kérnek a tamásfali utcában. Elismerjük, hogy jogos és méltányos azoknak panasza, kik a tamásfali utcába kövezetet kérnek; mert a városnak nemcsak egy irányban, de minden irányban fejlődnie és haladnia kell. A mint tudomásunkra jutott, tervbe is vétették már ez utcának rendezése, s ismerve polgármesterünk érdeklődését és tevékenységét, reméljük, hogy az a többi utcákkal fokozatosan rendezve lesz.

A „Három Rózsa“ épület átalakítási terve elé városunk közönsége élénk érdeklődéssel tekint. Tudja mindenki, hogy a régi időkben, mikor az istállókat beszüntették, a város nagy összeget fordított az építkezésre; de sajnos, a helyiségek ma már olyanok, hogy az utasok és városi közönség igényeit egyáltalán ki nem elégítik. Hogy mást ne említsünk, elég annyit felhozni, hogy a téli mulatságok alkalmával a szünőrára a tánczban fölmelegedett hölgyek könnyű ruhában egészségük és testi épségük kockázatásával voltak kénytelenek a régi kaszinó helyiségébe a nyitott folyosón átmenni. Meg aztán milyen rondaság, milyen döglétes bűz árad itt mindenfelé! Egyszóval elérkezett immár az ideje annak, hogy városunk ez egyetlen nagyobb szálloda-épülete minél előbb átalakítsák, és a városi előljárásigot kérjük is, hogy az építkezés ügyét ne engedje elhalasztani ad graecas calendas.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminister *Kemény Géza* szerencsi kir. járásbíróági irnokot a tornallyai kir. járásbíróshoz helyezte át.

Titokzatos büntény. A városunkban is ismert *Valent István* rimabányai kovácsmester, ki faedények eladásával is foglalkozott, mult pnteken Breznóbányára ment a vásárra rendes fuvarosával *Morvai Jánossal*. A vásárról a megrakott társzekéren vasárnap jöttek haza s utközben sokat ittak, úgy, hogy a gazda meg a fuvaros is erősen italosak voltak. Vasárnap este 6 és 7 óra között Haesaván látták őket a szekér elején ülni, de mikor éjfél tájban Likérre érkezett a kocsi, az országuton felfordult s a faedények széthullottak. A felrakásnál segédkező emberek látva, hogy Valent nem volt a kocsin, kérdézősködtek utánna a kérdésre állítólag azt felelte *Morvai*, hogy gazdája Tiszolozon vonatra ült s úgy megy haza Rimabányára. Nagynehezen utna indult aztán *Morvai* s hajnalban hazaérkezett. Itt meg azt mondta, hogy gazdájáról nem tud semmit. A szegény Valent Istvánt ezalatt a késő éjjel fuvarozók a haesavai két magnezit-telep között levő országot közepén elvágott nyakkal, vérbe fagyva -- halálhőrgések között találták s hogy megakadályozzák a még esetleg később jövő fuvarosoktól való elgázolást — az út melletti árokba vonszolták az embert, ki ott csakhamar kiszivendett. Korán reggel bejelentették az esetet a főszolgabírói hivatalnál, honnan távirati értesítés ment a bírósághoz s még aznap — hétfőn — délután *Cseh István* vizsgálóbíró, dr. *Zehery* és dr. *Kármán* orvosokkal a helyszínére ment és a boncolást elrendelte. Ekkor kiderült, hogy a Valent nyaka át van vágva s mind a két oldalán 7 bordája eltörve s bal könyöke kifeszamodva. — A hullát lefénnyképezték s a vizsgálat megindult. A gyanu *Morvai* felé irányul, ki azonban tagadja, hogy ő követte volna el a tettet, s különben is nagyon részeg volt — A tragikus véget ért 58 éves ember hulláját Rimabányára szállították még hétfőn éjjel s másnap a közérbeliek nagy részvéte mellett eltemették.

Büvész-estély. *Balthazar*, az országos nevű büvész mult vasárnap és kedden — két estén meglehetősen érdeklődés mellet tartott előadást a Három Rózsa nagytermében. A közönség mindvégig élénk figyelemmel kísérte a pompásan sikerült mutatványokat, melyek közül néhány valóságos bámulatba ejtő volt. A hasbeszélés *Balthazar* meghölése folytán nem ment olyan jól, mint más alkalommal, mikor itt járt, de azért jóízűt mulatott a publikum a büvész tréfás társalgásán.

Megrendítő szerencsétlenség Rozsnyón a Lissauer-féle deszkametszőnél mult szombat este nagy szerencsétlenség történt. Hat óra után még egy kocsi fát akartak kiwaggonirozni s *Kristóf Lajos* berzétei lakos kovácsmester kibontotta a fát összetartó kapesokat, mire a nagy fatömeg alázuult s maga alá temette a vigyázatlan embert. Egészen összezuza deréktől lábíg, s a szegény fiatal ember, ki még csak félévtől házas s nejevel a legszebb egyetértésben, boldogan élt, menten szörnyet halt. A megejtett orvosi vizsgálat konstaltta, hogy a halált a zuzódás következtében beállott nagymérvű belső vérzés idézte elő.

Gyümölcsfakedvelők figyelmébe. Az ungvári állami faiskolából ez év őszén s a jövő tavaszon több ezer gyümölcsfaoltvány kerül eladásra, következő gyümölcsnem és fajtákból: alma: Téli arany parmén, Jonathán, Török Bálint, Parker Peppin, Casseli Gósdonki és Carmeliták renetje; körte: Téli Esperes Hardenpont, Liegel, Erdei, Egri, Pisztráng, Vilmos, Napoleon, Guyot, Bose, Boishunel, Szőke körte; szilva: oltott beszterzei, Zöld ringló, Althán, Monfort, Ageni; cseresznye; Heintze, Coburgi, nagy fekete ropogós; meggy: Hortensia, Eugénia, Spanyol meggy, végül kajszi. Őszi barack és mogyoró, többféle fajtákban. Az árak 60 és 40 fillér, minőség szerint, ehhez jön a csomagolási és szállítási költség. Lehet kedvezményes áráért is folyamodni a földmívelésügyi magas miniszteriumhoz, a folyamodásra 1 koronás bélyeg ragasztandó. A gyümölcsfaoltvány t. közönség saját érdekében esel-kszik, ha szükségletét őszkor szerzi be, mert őszi ültetésnél — a zordabb vidékek kivételével — a fák sokkal jobban fogannak s őszkor a faiskolai teljes készletekben jobban lehet válogatni, s nem lévén a faiskolákban annyi munka, mint tavaszkor, sokkal pontosabban lehet a vevőközönség kívánalmainak eleget tenni. Olykor megtörténik ugyan, hogy őszkor a fák fagyos időben érkeznek s nem lehet

ültetni, ilyenkor a fák elvermettetnek, de ez is előny, mert tavaszkor, a kedvező idő beálltával azonnal hozzá lehet fogni az ültetéshez s nem kell a fákra várakozni, a mi tavaszkor gyakran megesik, mert ekkor a rendelések a beérkezés sorrendje szerint intézettek el.

Kimutatás Gömör Kishontmegyében uralgó ragadós állati betegségekről:

1. *Lépfene*: Kraszkó, Gömörvid, Jolsva.
2. *Rühkór*: Rábó
3. *Veszétség*: Kokova, Rimaszombat, Feled, Hangony, Majom, Abafala, Aggtelek, Csetnek, Feketelehota, Pelsűcz, Pétermány, Vigtelke, Holtlehota, Jolsva, Kisrőcze, Kövi, Nagyrőcze, Nandrás, Polonka, Sumjác, Süvete, Szásza, Vizesrét.
4. *Ragadós száj- és körömfájás*: Sőreg.
5. *Sertésorbáncz*: Kövecses, Csetnek, Gencs, Nagy-Hnyilecz, Rudna.
6. *Sertésvész*: Baradna, Cserencsény, Dobrapatak, Fűrész, Hruszó, Kiette, Kraszkó, Nyustya, Likér, Lipócz, Orlajtörék, Pápocs, Rábó, Rimabánya, Rimabrézó, Sziliste, Sztrizs, Zeherje, Alsóhangony, Csoma, Harmacz, Iványi, Pádár, Rakótyás, Rimaszecs, Sőreg, Szentsimon, Tamási, Uzapanyt Zabar, Velkenye, Abafala, Alsófal, Alsókálós, Beje, Felsőszuha, Hanva, Hosszúszó, Lénártfala, Lőkősháza, Málé, Méhi, Oldalfala, Pelsűczardó, Putnok, Ragály, Runya, Sankfala Szentkirály, Zsór, Zubogy, Betlér, Borzova, Felsőajó, Jólész, K.-H.-Hosszurét, Szilicze, Jolsva, Nagyrőcze, Nandrás, Polonka.

Szerkesztői üzenetek.

Kynga urleányunk. Jókora érkezett, mindenkor készséggel, örömmel közöljük

Ifj. Cz . . . tanárjelölt Budapest. Csinos tárczáját köszönettel vettük, a jövő számban adjuk és jövőben is szívesen várjuk

Hirdetmény.

A Fazekas Zsaluzsány község bolt- és korcsmaépületeinek bérbeadására f. hó 29-ik napjára kitűzött árverés **nem fog megtartatni.** Az előljáróság.

Házeladás és bérbeadás

A rimaszombati ev. ref. egyház tulajdonát tevő s a **Szizjártó-utcában 20. sz. alatt fekvő kántori lak,** a melléképületekkel, udvarral, kerttel eladó;

az ugyanazon egyház tulajdonát tevő **régi gimnáziumi épületben több lakosztály,** a kívánt s az egyház által is czélszerűeknek talált esetleges átalakításokkal s javításokkal bérbeadatik.

Ugy a venni, mint a bérteni kívánók felkértenek, hogy alólírtnál jelentkezni legyenek szívesek. Rimaszombat, 1904. szeptember 20.

1-2 **Baksay István,** egyh. főgondnok.

Kiadó lakás.

Két utcái szoba, előszoba, konyha és éléskamrából álló lakás **november 1-től** kiadó. **Jánosi utca 27.,** földszint.

Kiadó bolt.

Rimaszombathban, az **Erzsébet-tér** legnagyobb forgalmu részén egy bolt — nagy kirakatablakokkal, — hozzá tartozó raktár-helyiségek és lakással **1905. év február hó 1-től** bérbe kiadó. — A feltételek iránt tudakozódni lehet: **idb Gaskó János és társa** bórkereskedésében. 6-*

Putnoki ó-bor.

Ujlaky Ilona városkerti vendéglőjéből — utcán át hordva — kitünő minőségű **putnoki ó-bor 32 krajczárjával** — az üzlet felosztása miatt — kicsinyben vagy nagyban eladó — Ugyanott **kerti asztalok és székek** egyenként vagy összesen szintén eladók. 3-3

Kiadó lakás.

Egy lakás, mely 3 szoba, konyha, kamara és mellékhelyiségekből áll, hozzá egy darab konyhakerttel, folyó évi **november hó 1-től** bérbe kiadó. — **Hol?** megtudható e lap kiadó-hivatalában.

Eladó burgonya

Válogatott, kitünő minőségű 100 mm. „**Rózsa**“ és 100 mm. „**kincsem**“ burgonya **bánrévei állomásnál** eladó. **Sajópüspöki gazdaság.**

Eladó.

Rimaszombathban a **Kossuth Lajos-utca 7. szám** alatt levő földszintes **sarok ház,** mely 6 szoba, konyha, kamara és a hozzávaló mellékhelyiségekkel, valamint pinczehelyiségekkel is bír, szabad kézből eladó.

Továbbá eladó a cserencsényi-uton — az országot felé fekvő részen — **20 hold szántó és rét.**

Értekezhetni lehet **Dapsy József** tulajdonossal. 1-3

Meghívó.

A **rimaszombati konzervgyár részvénytársaság** az 1903-904-ik üzletévi

rendes közgyűlését

folyó évi **október hó 17-én** — hétfőn — délután 2 óraker a takarékpénztár tanástermében tartja.

A közgyűlésre a t. részvényesek ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése az 1903-4-ik üzletévről.
 2. A felügyelő bizottság jelentése az évi zárszámadás és a mérleg megvizsgálásáról.
 3. A mérleg megállapítása.
 4. Az igazgatóságban megüresedett két hely betöltése.
 5. Esetleges indítványok.
- Rimaszombat, 1904. szeptember 20.

Az igazgatóság.

Ház-eladás.

Rimaszombath egyik legtöbb forgalmi pontján: a **Ferenczy-utca 6. szám** alatt 515 □-öl területen épült **két kőház:** négy 3 szobás lakással; továbbá: a **Kmetty-utca 11. sz. alatti** kőház, egy 3 szobás felső és egy 2 szobás pincze lakással és melléképületeikkel alkalmi vétel következtében kedvező fizetési feltételek mellett örök áron eladó. Értekezhetni: **Benyó Béla,** tulajdonossal. 6-*

Hirdetmény.

Tiszoloz nagyközség előljárósága közhírre teszi, hogy a község tulajdonát képező „**Pszota**“, „**Ó-vám**“ nevű korcsmaépületeit és **Djaniska-féle malmát fűrésszel** a folyó évi **október hó 3-án** délután 3 óraker tartandó árverésen 1905. év január 1-től egészen 1907. év december 31-ig bérbe fogja adni.

Ugyanakkor örök áron eladja az „**Alsó malmot**“ és „**Sörház**“ épületét is.

Árverési feltételek az előljáróságnál bármikor megtekinthetők.

Tiszolozon, 1904. szeptember 10-én.

Setina János, **Krankus János,** jegyző. bírőhelyettes.

Ügyvédi, szolgabírósi, községi közigazgatási nyomtatványok

a legújabb miniszteri rendelet szerint, — továbbá

mindenféle irodai szerek jutányos árban kaphatók:

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedésében Rimaszombat, Deák F.-utca.

Ugyanott könyv- és könyomdai munkák, könyvkötések diszes és egyszerű kivitelben elvállaltatnak.